

UZASADNIENIE

Powodowie F. S. i P. Ł. wnieśli przeciwko pozwanemu Towarzystwu (...) spółce akcyjnej o zapłatę kwoty 1600 zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie oraz o zasądzenie kosztów procesu tytułem dalszego odszkodowania za najem pojazdu zastępczego.

Nakazem zapłaty orzeczono zgodnie z żądaniem pozwu.

Pozwane towarzystwo ubezpieczeń wniosło sprzeciw od ww. nakazu zapłaty, zaskarżając go w całości, wnosząc o oddalenie powództwa w całości oraz zasądzenie kosztów postępowania według norm przepisanych.

Pismem z dnia 21 maja 2020 r. powodowie rozszerzyli powództwo o kwotę 959,20 zł, wnosząc o zasądzenie łącznej kwoty 2559,20 zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie liczonymi do dnia 10 lutego 2019 r. do dnia zapłaty oraz o zasądzenie kosztów procesu według norm przepisanych.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Dnia 2 października 2018 r. doszło do zdarzenia drogowego w wyniku którego uszkodzeniu uległ pojazd R. (...) nr rej. (...) należący do S. Z.. Sprawca zdarzenia posiadał ważną polisę ubezpieczenia od odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych zawartą z Towarzystwem (...) spółką akcyjną w W..

Bezsporne.

Poszkodowany dokonał telefonicznego zgłoszenia szkody ubezpieczycielowi sprawcy, który przyjął na siebie odpowiedzialność co do zasady i wszczął postępowanie likwidacyjne.

W trakcie rozmowy poinformowano poszkodowanego o możliwości zorganizowania najmu pojazdu zastępczego, na co poszkodowany wskazał, że potrzebuje pojazdu zastępczego niemalże natychmiast z uwagi na stan zdrowia, nadto zwrócił się o wynajęcie pojazdu typu (...) z uwagi na trudności z poruszaniem się oraz przewożenie 85- letniej matki.

Konsultant przekazał zgłoszenie poszkodowanego do działu zajmującego się organizacją najmu pojazdu zastępczego.

Konsultant ubezpieczyciela sprawcy skontaktował się z poszkodowanym telefonicznie celem ustalenia dodatkowych warunków najmu. W trakcie rozmowy, poszkodowany został poinformowany, że pojazd jest ubezpieczony z tytułu OC i AC, a udział własny jest zniesiony, a czas najmu trwa do zakończenia naprawy ustalonej w kosztorysie, natomiast w przypadku szkody całkowitej, najem trwa do dnia wypłaty odszkodowania plus kilka dni w celu zabezpieczenia nabycia nowego pojazdu.

Konsultant poinformował poszkodowanego o wysokości akceptowalnych stawek najmu tj. do wysokości 130 zł netto/ doba.

Dowód:

- pełnomocnictwo k. 13;
- pokwitowanie k. 12v;
- akta szkody nr (...) -01, płyta CD k. 48a;
- nagranie zgłoszenia szkody i rozmowy k. 48a;
- zeznania świadka S. Z. k. 134-136;

Dnia 3 października 2018 r. poszkodowany wynajął od powodów pojazd zastępczy marki F. (...) nr rej. (...), przy dobowej stawce najmu wynoszącej 180 zł netto.

Pismem z dnia 3 października 2018r. powodowie zwrócili się do ubezpieczyciela sprawcy szkody o wskazanie wypożyczalni, która udostępni nieodpłatnie pojazd zastępczy poszkodowanemu.

Pozwana mailem z tego samego dnia poinformowała powodów, że w przypadku potrzeby skorzystania z pojazdu zastępczego należy się skontaktować z Centrum (...) pozwanej, wskazując wysokość akceptowalnej stawki.

Dowód:

- umowa najmu z dnia 3 października 2018 r. k. 19v.;
- pismo z dnia 3 października 2018 r. k. 10v;
- wiadomość e-mail z dnia 3 października 2018 r. k. 11;
- pismo z dnia 3 października 2018 r. k. 119;
- zeznania świadka S. Z. k. 134-136;

Dnia 8 października 2018 r. pozwane towarzystwo ubezpieczeń sporządziło kalkulację naprawy pojazdu poszkodowanego, ustalając jej koszt na kwotę 12 316,96 zł brutto.

Dowód:

- kalkulacja WARTA k. 13v.17.

Decyzją z dnia 29 października 2018 r. ubezpieczyciel sprawcy szkody przyznał poszkodowanemu odszkodowania w kwocie 12 800,04 zł brutto tytułem odszkodowania za szkody w pojeździe.

Dowód:

- decyzja WARTA Z dnia 29 października 2018 r. k. 9.

Dnia 19 listopada 2018 r. poszkodowany zwrócił powodom wynajęty pojazd zastępczy, który był przez niego wykorzystywany w sprawach życia codziennego, w tym dojazdów do lekarza.

Tego samego dnia powodowie wystawili na rzecz poszkodowanego fakturę VAT nr (...) na kwotę 6199,20 zł tytułem najmu pojazdu zastępczego przez okres 28 dni, przy dobowej stawce najmu wynoszącej 180 zł netto.

Dowód:

- potwierdzenie zwrotu k. 20;
- oświadczenia k. 18v.-19;
- faktura VAT FS (...) k. 20v.

Dnia 30 listopada 2018 r. poszkodowany zawarł z powodami umowę cesji wierzytelności, na podstawie której przelał na rzecz powodów wierzytelność przysługującą mu z tytułu najmu pojazdu zastępczego w stosunku do Towarzystwa (...) spółki akcyjnej w W..

Dowód:

- umowa cesji z dnia 30 listopada 2018 r. k. 32.

Pismem z dnia 20 grudnia 2018 r. powodowie wezwali ubezpieczyciela sprawcy szkody do zapłaty kwoty 6199,20 zł tytułem kosztów najmu.

Dowód:

- wezwanie do zapłaty z dnia 20 grudnia 2018 r. k. 18;

- wydruk cenników k. 21-28.

Decyzją z dnia 10 stycznia 2019 r. ubezpieczyciel sprawcy szkody przyznał powodom odszkodowanie w kwocie 3640 zł, uznając za uzasadniony cały okres najmu, przy zweryfikowanej dobowej stawce najmu do kwoty 130 zł netto (221,40 zł brutto) wobec złożenia poszkodowanemu oferty zorganizowania najmu pojazdu zastępczego.

Dowód:

- decyzja WARTA z dnia 10 stycznia 2019 r., akta szkody - akta szkody nr (...) - 01, płyta CD k. 48a.

Pismem z dnia 12 lutego 2019 r. powodowie wezwali pozwaną do zapłaty dalszego odszkodowania tytułem najmu pojazdu zastępczego w kwocie 2559,20 zł w terminie 7 dni. Wezwanie było bezskuteczne.

Dowód:

- wezwanie do zapłaty z dnia 12 lutego 2019 r. k. 29-30,

- decyzja WARTA z dnia 18 marca 2019 r. k. 31;

- umowy o współpracy k. 49-118.

Stawki dla jednej doby najmu, przy 28- dniowym okresie najmu pojazdu odpowiadającego klasie samochodu uszkodzonego marki R. (...) (C minivan) na rynku lokalnym województwa (...) w okresie zaistnienia szkody przy rozliczeniu bezgotówkowym z uwzględnieniem nielimitowanego przebiegu kilometrów, pełnego ubezpieczenia OC, AC, NW oraz wykupionego udziału własnego w szkodach kształtowały się następująco: cena 140 zł do 290 zł netto (brutto 172,20 zł do 356,70 zł), średnio zaś 184,86 zł netto (brutto 227,37 zł).

Przy tych samych parametrach najmu średnie zaś stawki dla pojazdu odpowiadającego klasie samochodu wynajmowanego F. (...) (C) wynosiły netto 150 zł do 230 zł (brutto 184,50 zł do 282,90 zł), średnio zaś 181,43 zł netto (brutto 223,16 zł).

Dowód:

- opinia biegłego sądowego R. S. k. 140-145.

Sąd zważył co następuje:

W świetle zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego oraz na podstawie poczynionych ustaleń roszczenie powodów podlegało oddaleniu.

Wyrok wydano w trybie art. 15 z.zs² ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem (...), innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (Dz.U. 2020.374 ze zm.), uwagi na przeprowadzenie całości postępowania dowodowego opartego o dokumenty i osobowe źródła dowodowe.

Roszczenie przedstawione przez powodów ma charakter roszczenia odszkodowawczego, znajdującego oparcie w przepisach art. 822 § 1 i 2 k.c., art. 34 ust. 1 ustawy z dnia 22 maja 2003 roku o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczeń Komunikacyjnych (Dz.U. Nr 124, poz. 1152, ze zm.) oraz art. 436 § 1 k.c. i 415 k.c. Okoliczności kolizji nie były sporne pomiędzy stronami. Również legitymacja bierna pozwanego i czynna powodów nie były podważane i nie budzą wątpliwości Sądu.

Spór dotyczył wyłącznie uzasadnionej stawki najmu, w tym uchybienia przez poszkodowanego obowiązkowi minimalizacji szkody.

Zgodnie z art. 361 § 1 i 2 k.c. zobowiązany do odszkodowania ponosi odpowiedzialność tylko za normalne następstwa działania lub zaniechania, z którego szkoda wynikła. W powyższych granicach, w braku odmiennego przepisu ustawy lub postanowienia umowy, naprawienie szkody obejmuje straty, które poszkodowany poniósł, oraz korzyści, które mógłby osiągnąć, gdyby mu szkody nie wyrządono.

Istnieje jednak również obowiązek wierzyciela (poszkodowanego w sprawie) zapobiegania szkodzie i zmniejszania jej rozmiarów (art. 354 § 2, art. 362 i 826 § 1 k.c.), co określa się ogólnie obowiązkiem minimalizacji szkody. Kwestia ta jest przedmiotem wielu wypowiedzi judykatury, a podsumowaniem orzecznictwa w tym zakresie jest uchwała Sądu Najwyższego z 24 sierpnia 2017 r. w sprawie III CZP 20/17. Wydatki na najem pojazdu zastępczego poniesione przez poszkodowanego, przekraczające koszty zaproponowanego przez ubezpieczyciela skorzystania z takiego pojazdu są objęte odpowiedzialnością z tytułu umowy obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych, jeżeli ich poniesienie było celowe i ekonomicznie uzasadnione.

Oczywiście poszkodowany nie ma obowiązku poszukiwania oferty najtańszej i najkorzystniejszej. Sąd zdaje sobie przy tym sprawę, że często propozycja najmu jest tak zawoalowana, że niedostrzegalna w natłoku informacji, bywa że jest iluzoryczna, a eksponowany koszt najmu nie zawiera w sobie wszystkich istotnych dla poszkodowanego elementów lub wiąże się z różnymi niedogodnościami, tyle że nie ma podstaw z góry zakładania takiej sytuacji. Poszkodowany powinien dać chociaż minimalną szansę ubezpieczycielowi, który ponosi koszty najmu, działania w tym zakresie. Wyprzedzając ewentualne zarzuty o braku przedstawienia do weryfikacji umowy najmu ubezpieczyciela, to jest on nietrafny, ponieważ najważniejszy element tj. bezpłatność został wskazany, co oznacza literalnie brak konieczności ponoszenia jakichkolwiek opłat i angażowania jakichkolwiek środków, także w celu zabezpieczenia umowy. Analizowanie dostępnych przez internet regulaminów wypożyczalni samochodowych złożonych przez powodów jest w tym układzie bezcelowe, ponieważ wskazany e-mail zawiera indywidualną ofertę.

W rozpoznawanej sprawie zarówno w rozmowie telefonicznej jak i na adres poszkodowanego (co zostało przez niego potwierdzone w toku zeznań) w dniu 3 października 2018 r. przesłano wiadomość dotyczącą możliwości organizacji najmu pojazdu zastępczego z podaniem stawek najmu. Podkreślona została nieodpłatność tej usługi i pokrycie „wszystkich kosztów” oraz podano dane kontaktowe dla skorzystania z oferty.

Tym samym były to wszystkie niezbędne dla poszkodowanego dane – oferta na tym etapie była wystarczająco konkretna. Skorzystanie z oferty lub chociażby jej weryfikacja nie nastroczały żadnych kłopotów. Co więcej poszkodowany dokonał takiej weryfikacji, ponownie kontaktując się telefonicznie z pozwaną. Co więcej pozwana rozwiązała jego obawy w zakresie pełnego ubezpieczenia pojazdu zastępczego, informując zgodnie z prawdą i obowiązującymi przepisami prawa o możliwości korzystania z pojazdu w okresie naprawy. Poszkodowany jednak mimo początkowego zainteresowania ofertą i mimo tego, że w rzeczywistości pozwany był gotowy do zorganizowania mu odpowiedniego pojazdu, finalnie zrezygnował na rzecz powodów. Jak wynikało zaś z jego zeznań jedyną tego przyczyną były zasłyszane doniesienia znajomych o możliwych problemach związanych z najmem pojazdu zastępczego od ubezpieczyciela, w postaci przedwczesnego obowiązku zwrotu pojazdu zastępczego (k. 135). Zdaniem sądu taka przyczyna nie tylko nie była bliżej skonkretyzowana, lecz również w żaden sposób nie odnosi się do sytuacji poszkodowanego. To, że poszkodowany słyszał od znajomych, że ktoś inny miał problemy, i to z innym ubezpieczycielem, w zakresie najmu, nie mogło być uznane za uzasadnioną przyczynę nieskorzystania z tańszej oferty pozwanego złożonej w jego przypadku. Jak wynikało z nagrań, pozwany w rzeczywistości już 2

października, w rozmowie z pracownikiem współpracującej wypożyczalni, zorganizował dla niego pojazd zastępczy, o właściwych parametrach. Tymczasem poszkodowany wyłącznie z uwagi na zasłyszane pogłoski, a nie konkretnie nieodpowiadające mu warunki najmu, nie skorzystał z oferty. Co więcej pozwany prawidłowo poinformował poszkodowanego także o okresie, w jakim może wynająć pojazd zastępczy, tj. na czas naprawy. Pozwany co oczywiste nie mógł bowiem zapewnić, że pojazd zastępczy będzie najmowany również w okresie niezasadnego przedłużenia naprawy. Pozwany nie był bowiem do tego ani zobowiązany, ani nawet uprawniony, gdyż taki najem nie mieściłby się w ustawowo określonym odszkodowaniu. Co istotnie w okolicznościach sprawy najem istotnie miał miejsce w uzasadnionym okresie naprawy i pozwany w pełni go zaakceptował.

Cenniki najmów z równych wypożyczalni nie miały więc w sprawie żadnego znaczenia, gdyż złożona poszkodowanemu oferta, dedykowana była dla niego i zawierała niezbędne elementy. Nie było również uzasadnione odwoływanie się do regulaminów, skoro jak zeznawał sam poszkodowany, jedyną przyczyną dla której zrezygnował z oferty pozwanego były zasłyszane opinie.

W kontekście więc przedstawienia przez pozwanego poszkodowanemu skutecznej oferty najmu i niewykazania uzasadnionych podstaw do nieskorzystania z tej oferty, opinia biegłego sądowego nie miała zasadniczego znaczenia w sprawie. Fakt, że biegły stwierdził, iż stawka dobowa najmu zastosowana przez powodów nie była wygórowana i mieściła się w granicach stawek rynkowych, nie mogło zmienić ustalenia, że pozwany oferował pojazd tej samej klasy za stawkę jeszcze niższą. Nie ma przy tym znaczenia czy stawka oferowana przez pozwanego była rynkowa. Zdaniem sądu teoretycznie możliwe byłoby również niemalże „bezkosztowe” oferowanie pojazdu zastępczego przez pozwanego, np. gdyby posiadał ona własną flotę pojazdów i chciała użyć własny pojazd poszkodowanemu. Wówczas poszkodowany w związku z obowiązkiem współdziałania i minimalizacji szkody, również powinien taką ofertę przyjąć i nie narażać pozwanego na wyższe koszty.

Oczywiście więc co do zasady sprawca, a przez to i ubezpieczyciel, są zobowiązani do pokrycia pełnych, adekwatnych kosztów związanych ze szkodą. Jednakże ustawodawca postanowił nałożyć również na poszkodowanego obowiązek niepowiększania wysokości szkody i zapobiegania jej rozmiarowi. Skoro więc poszkodowany skorzystał z droższej oferty, mają możliwości wybrania równie dla niego korzystanej (pod względem rodzaju pojazdu, okresu najmu, braku konieczności ponoszenia kosztów) lecz tańszej, to niewątpliwie powiększył szkodę i uchybił temu obowiązkowi.

Biorąc więc pod uwagę, że pozwana wypłaciła odszkodowanie w kwocie 3640 zł, uznając za uzasadniony cały okres najmu, przy nieznacznie niższej stawce, którą musiałby zapłacić gdyby poszkodowany skorzystał z oferty wypożyczalni współpracującej z pozwanym (221,40 zł brutto), powództwo podlegało oddaleniu w całości, mimo jego rozszerzenia, o czym orzeczono w pkt I.

Sąd rozstrzyga o kosztach w każdym orzeczeniu kończącym sprawę w instancji (art. 108 § 1 k.p.c.). Powódka przegrała proces w całości i obowiązana jest do zwrotu pozwanemu celowych kosztów procesu (art. 98 k.p.c.), które stanowią kwotę 900 zł tytułem kosztów zastępstwa procesowego ustalonych na podstawie § 2 pkt 2 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U. 2018.265 j.t.) oraz 17 złotych tytułem opłaty skarbowej od pełnomocnictwa.

W punkcie III wyroku Sąd zwrócił na rzecz powodów nadpłacone koszty sądowe w kwocie 392 zł, na podstawie art. 84 ust. 2 u.k.s.c., albowiem koszt sporządzonej w sprawie opinii nie spożytkował w całości uiszczonych przez powodów zaliczki.

ZARZĄDZENIE

1. (...)
2. (...)
3. (...)